

„ENNEK A VÁROSNAK VOLTAM AZ ÍRÓJA...”

135 évvel ezelőtt Krúdy Gyula anyakönyvébe születése helyül a Kállói utcát írták be. Halála után öt évvel már Szent István nevét viselte egy rövid ideig az utca, majd 1950-től a rendszerváltozásig a Vörös hadsereg a névadó. Az utca Krúdy nevét is hirdethetné, hiszen itt látta meg a napvilágot, ide járt iskolába és itt vette kezdetét írói pályája is, azonban tisztelői 1936-ban úgy döntöttek, hogy a Sóstói útból nyíló csendes utcát nevezik el róla.

Krúdy szülőháza a Szent István utcán

A Bessenyei Társaság 1949-ben emléktáblát állíttatott azon a házon (40–42. sz.), amelyet akkor még az író szülőházának hittek. Azonban Katona Béla kutatásai tisztáz-

ták, hogy Berky Nándor domborművével azt a házat jelölték meg, ahol Krúdy csak a gyermek- és ifjúkorát töltötte. A tévedést 1963-ban egy kőkeretbe foglalt emléktáblával korrigálták. A 8. számú ház falán látható egyszerű márványtábla vallomása: „Itt született Krúdy Gyula”. Innen egy rövid séta az egykori Evangélikus Főgimnázium épülete. 1891-től az ifjú Krúdy naponta megette ezt az utat, hiszen a szatmári és a podolini diákevek után szülei hazarendelték és beírták a város akkori legnővösebb iskolájába. Itt alapított diáktársaival sajtóirodát, hogy helyi hírekkel lássa el a fővárosi lapokat és bekapcsolódott a Bessenyeiről elnevezett önképzőkör munkájába is. A tábláról leolvasható, amit Krúdy már diákevei alatt is tudott: „Én írónak készültem: semmi másnak”.

A Szent István utca mellett még számos emlékjel őrzi és hirdeti Krúdy emlékét a városban. Az író nevét viselő gimnáziumban megtekinthető Borbás Tibor mellszobra és Sebestyén Sándor plasztikája. Sóstói sétánk során is felfedezhetjük szobrát, Mészáros Dezső alkotását. 1924-ben az örökvltság kihirdetésének 100. évfordulójának a megünneplésére készült a város. Krúdy megbízást kapott, hogy írja le emlékeit a jubileumra megjelenő kötet számára, így született meg a Nyíri emlék című alkotása. Ennek az évnek a nyarat családjával Sóstón, a Svájci Lakban töltötte, ahogy ennek az emlékét is egy tábla őrzi.

2003-tól a városháza díszterme Krúdy nevét viseli és ugyanebben az évben leplezték le a színház közelében az író egészalakos bronzszobrát, Varga Imre szobrászművész krómaccélba és bronzba álmódott alkotását. 2011-ben szülővárosa posztumusz „Nyíregyháza Városa Díszpolgára” címet adományozott számára.

Szerző: **Ilyés Gábor** helytörténész